

УДК 351:628.4.06
doi: 10.33287/101907

Ольга ЗЮЗЬ

*Національна академія державного управління
при Президенті України*

Харківський регіональний інститут державного управління

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ
ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ
З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ
В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ**

Наводиться авторський погляд на проблематику твердих побутових відходів у світі крізь призму збалансування інтересів. Розглядаються світові тенденції вироблення твердих побутових відходів на душу населення в розрізі за регіонами. Виокремлюються особливості поводження з твердими побутовими відходами та застосування методів їх утилізації в різних країнах. Аналізується морфологія потоків відходів у країнах з високим та низьким рівнями доходу. Визначаються деструктивні чинники збалансування інтересів у сфері поводження з твердими побутовими відходами та їх детермінанти. Узагальнюються відмінності в етапах реалізації екологічної політики на державному та транснаціональному рівнях. Висвітлюється проблема збільшення обсягів пластику в складі відходів та причини виникнення світової кризи поводження з відходами через рішення Китаю щодо заборони імпорту відходів. Пропонуються напрями стабілізації ситуації через збалансування інтересів у сфері поводження з твердими побутовими відходами у світі.

Ключові слова: тверді побутові відходи, публічне управління, сфера поводження з твердими побутовими відходами, збалансування інтересів, конфлікт.

Згідно зі статистичними даними, показники вироблення відходів з кожним роком збільшуються, що свідчить про невідповідність сучасного публічного управління екологічним викликам сьогодення. Відбувається зміщення акцентів з питань забезпечення економічної спроможності окремого регіону в площину комунікації та налагодження діалогу. Проблематика твердих побутових відходів (ТПВ) стрімко досягла світових масштабів, причому країни опинилися в умовах посилення інтеграційних процесів державних політик, а також під впливом інтересів інших потенційних гравців на глобальній політичній арені. Відносини міжнародної спільноти нагадують перетягування каната: кожна країна намагається вибудувувати власну модель відносин для просування національних інтересів. Таким чином, держави вимушені пристосовуватися до впливу зовнішніх факторів та в результаті формувати ту чи іншу стратегію поведінки.

Світова спільнота виходить на новий рівень проблем, що зачіпають принципи так званої консенсусної демократії, яка здебільшого регламентована законодавчо, але на практиці стикається з низкою перешкод у частині досягнення консенсусу та дотримання балансу інтересів. Аби цього досягти, відносини мають базуватися на принципах задоволення власних інтересів, водночас враховуючи та не порушуючи інтереси партнера. Саме така позиція ігнорується під час здійснення екологічної політики у світі, оскільки пріоритетом для кожного залишається потреба в максимізації власної вигоди. Країни усвідомили проблему відходів та виробили безліч методів поводження з ними, що становить інтерес з точки зору інновацій, створення робочих місць та особливостей природоохоронної діяльності. Однак глобальні тенденції екологічної політики свідчать про розрив взаємозв'язків у світі та ранжування їх за ступенем отримання вигоди з урахуванням інтересів впливових сил. Водночас екологічний чинник займає

© Зюзь О. С., 2019

Державне управління та місцеве самоврядування, 2019, вип. 4(43)

переважно останні місця як такий, що обмежує економічну діяльність. Тепер, коли розвинені країни досягли відповідного рівня технологічної потужності, важливо забезпечити перехід від «експансії» в напрямку досягнення спільної глобальної екологічної безпеки. Аби уникнути поглиблення деструктивних чинників від зіткнення інтересів різних сил, країнам потрібно виробити оптимальну модель збалансування інтересів на засадах співробітництва, а не конфронтації.

Окремі аспекти зазначеної проблематики стали об'єктом вивчення як у вітчизняних, так і зарубіжних напрацюваннях. Зокрема, результати досліджень світових практик поводження з ТПВ висвітлені в працях багатьох фахівців міжнародного рівня, а саме: С. Бенгалі, Е. Береній, К. Вілкі, Л. Джурукс, Е. Жолтро, Дж. Кім, Г. Лінц, Дж. Пікін, П. Рендел, Г. Торпе, Дж. Трін, Л. Яо та ін. Треба зазначити, що дослідники переважно зосереджували увагу на окремих аспектах сфери поводження з ТПВ, наприклад: кількісному складнику (обсяги вироблення відходів, вартість тарифів, відсоток територій, охоплених роздільним збиранням відходів); перевагах методів поводження з ТПВ; способах залучення населення до прийняття управлінських рішень тощо. Зокрема, вивчення проблематики відходів через збалансування інтересів як для світу, так і для України поступово набуває актуальності. Водночас поводження з ТПВ у кожній з країн має власну специфіку, тому перш ніж намагатися виробити рекомендації, варто враховувати позиції країн на міжнародній арені, показники конкурентоспроможності, економічного розвитку, розвиненість законодавчого забезпечення, стан навколишнього середовища, рівень доходів населення тощо.

Мета статті – проаналізувати стан сфери поводження з ТПВ крізь призму збалансування інтересів у світі.

Сьогодні суспільство виходить на новий етап розвитку, де головними ресурсами є капітал і влада. Протягом тривалого часу кожна країна вибудовувала власну модель відносин між державою та бізнес-структурами, у чому виявляється намагання кожної зі сторін зайняти найвигіднішу позицію в суспільстві. Процес «узгоджень» набуває різних форм, але зазначені суб'єкти усвідомили наслідки прагнень здобути привілейовану позицію одноосібно, не враховуючи інтереси потенціального партнера. Таким чином, сторони дійшли висновку, що оптимальною виявилася саме модель співробітництва, результатом чого стало виникнення категорії «спільний інтерес». Поняття «співробітництво» трактують як консолідацію зусиль, досягнення спільної мети для вирішення актуальних проблем. Деякі автори доречно зауважили, що результатом співробітництва має бути підвищення рівня життя в країні, добробут усіх верств населення [4, с. 5].

Соціальний ефект досягнення співробітництва залежить від готовності суб'єктів формувати партнерські відносини, а також від сприятливих для цього умов: належного законодавчого забезпечення, якості надання послуг, стабільності ціноутворення, економічної політики, ефективності механізму прийняття управлінських рішень тощо. Дотримання зазначених умов є критерієм збалансованості, яку можна охарактеризувати за допомогою категорій правозастосування, стабільності, довіри та передбачуваності. Треба зазначити, що формування взаємовідносин сьогодні відбувається під впливом глобалізаційних процесів, тобто національні інтереси поступово набувають ознак транснаціональних. Такого роду трансформації є досить нестабільними, що нерідко супроводжується кризовими явищами в суспільствах різних країн, зокрема й у сфері поводження з ТПВ.

Світові показники утилізації відходів такі: приблизно 37 % відходів вивозяться на полігони і виробляють енергію, 33 % – підлягають захороненню, 19 % – ідуть на переробку та компостування, 11 % – спалюються. Показники вироблення відходів на душу населення в день коливаються від 0,11 до 4,54 кг,

проте очікується зростання кількості ТПВ з 2,01 млрд т (у 2016 р.) до 3,40 млрд т у 2050 р. [19, с. 17]. Загалом 43 % вироблення відходів припадає на країни Східної Азії, Тихого океану, Європи та Центральної Азії. В розрізі по регіонах країни Близького Сходу та Північної Африки виробляють найменшу кількість відходів – 6 %, Південної Сахари – 9 %, Південної Азії – 17 %, країни Європи та Центральної Азії генерують 20 %, Східної Азії та Тихого океану – 23 %, Північної та Латинської Америки, Карибів – 25 % від загальної кількості світових відходів (рис. 1).

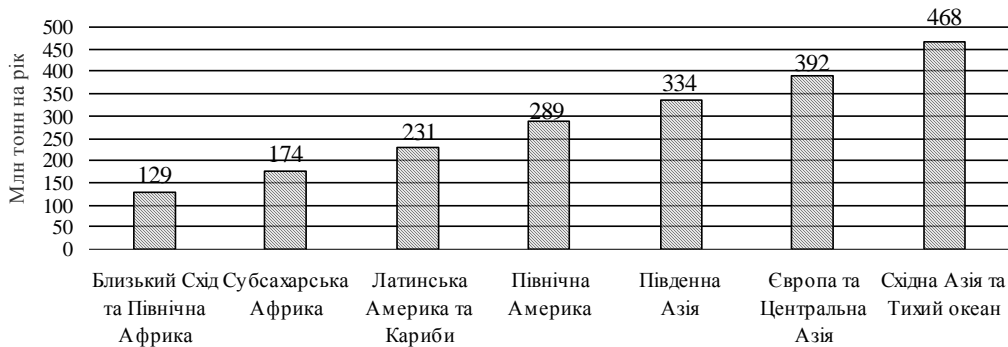

Рис. 1. Світові показники вироблення відходів за регіонами

Країни Близького Сходу та Північної Африки становлять 16 % світового населення, а країни з низьким рівнем доходу¹ – лише 9 %. У країнах з низьким рівнем доходу близько 48 % міст охоплено збиранням відходів, при цьому в сільських місцевостях цей показник не сягає і 30 %. Поширеним способом поводження з відходами в таких країнах є захоронення (майже 93 % відходів підлягають захороненню, тоді як у розвинених країнах цей відсоток сягає 2 %). Особливістю морфологічних характеристик потоків відходів є те, що країни з низьким рівнем доходу генерують більше органічних залишків порівняно з країнами високого рівня розвитку, які утворюють більше фракцій саме неорганічних відходів. Обсяги органіки становлять майже 49 %, паперу і картонну – 14 %, пластику – 10 %, інші категорії відходів (деревина, скло, метал, гума та шкіра) – 27 %.

Зростання попиту на природні ресурси, нестача потужностей з перероблення відходів активізували торгівлю відходами і вже за станом на 2010 р. частка відходів у міжнародній торгівлі становила майже 1 % [9, с. 4]. У прийнятій у 1989 р. Базельській конвенції про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням регламентовано, що транскордонне перевезення здійснюється таким чином, щоб навколишнє середовище та здоров'я людини були забезпечені від негативних наслідків, до яких може призвести таке перевезення [1]. У країнах, що приєдналися до Базельської конвенції, контроль за імпортом та експортом не тільки ТПВ, а й небезпечних відходів здійснює міністерство охорони навколишнього середовища [10]. Водночас країни мають дотримуватися п'ятиступеневої ієрархії поводження з відходами, де пріоритетом визнається саме запобігання їх виробленню.

Незважаючи на вимоги законодавства, фахівці зафіксували збільшення обсягів нелегальної торгівлі відходами (до 20 % світової торгівлі) [12]. Імпортери фіксують значну кількість порушень, які допускають країни-експортери: невідповідність

¹Згідно з офіційною аналітичною класифікацією Всесвітнього банку, виокремлюють країни з високим рівнем доходу на душу населення (від 12 616 дол. США і вище); країни із середнім рівнем доходу на душу населення (від 1 036 до 12 615 дол. США) та країни з низьким рівнем доходу на душу населення (від 1 035 дол. США і нижче).

якості продукції відомостям у наданій документації, підробка товарного маркування як такого, що підлягає повторній переробці, маскуванню небезпечних відходів тощо. Це спричиняє посилення конфлікту та розбалансування відносин, обумовлене недотриманням інтересів іншої сторони (імпортерів). Здебільшого межі конфронтації вбачають у відносинах між країнами-членами ЄС та основними імпортерами (Бангладеш, В'єтнам, Індонезія, Кенія, Нігерія, Малайзія, Філіппіни та ін.). Упродовж тривалого часу найбільшими експортерами є регіони Північної Америки. Більше відходів на душу населення виробляють урбанізовані країни з високим рівнем доходу. На регіональному рівні Північна Америка генерує найбільшу кількість відходів – 2,21 кг на душу населення в день та має найвищий рівень урбанізації – майже 82 % (рівень урбанізації Африки становить 38 %, тут на душу населення в день припадає 0,46 кг відходів) [19, с. 21 – 24].

Дослідники зазначають, що будь-які намагання країн «посилити» природоохоронне законодавство призводять до збільшення імпорту відходів у країни з низьким рівнем доходу в середньому на 0,32 % [3, с. 46]. Прискорення світової міграції відходів, недотримання екологічних норм при транскордонному перевезенні зумовили стрімке нагромадження радіоактивних та токсичних речовин, зокрема у водах Світового океану. «Контрабанда» сміття спричиняє погіршення стану навколишнього середовища в країнах-імпортерах. З огляду на те що органічні відходи переважають у складі ТПВ, збільшилися обсяги втрат їжі та води, що являє собою втрату ресурсів (землі, води, праці, енергії), загрожує продовольчій безпеці та безпосередньо впливає на стан економіки й екології в цілому. У розвинених країнах ця проблема також набуває дедалі більшого значення, оскільки високий рівень споживання та надвиробництво товарів і продуктів харчування обумовлюють їх знецінення.

Таким чином, у сфері поводження з ТПВ спостерігається посилення конфронтації між країнами-виробниками, або експортерами, відходів, та країнами-імпортерами, або «реципієнтами», відходів. Очевидно, що права останніх зазнають утисків як через регулярні порушення у зв'язку з нелегальним імпортом відходів, так і через неможливість відстояти власні інтереси на міжнародній арені. Однак дешевизна робочої сили та брак ресурсної бази для відбудови сміттєпереробних потужностей є привабливими компонентами для країн-експортерів, що обертається на екологічні ризики для країн-імпортерів. Таким чином, відбувається поступове випередження конкурентоспроможних економік, а економіки країн, що розвиваються, не здатні захистити внутрішній ринок від нелегального експорту. Така позиція здебільшого притаманна взаємовідносинам на транснаціональному рівні, причому на державному рівні країни-експортери дотримуються вимог національного законодавства у сфері поводження з ТПВ. Фахівці зазначають, що національна екологічна політика здійснюється на принципах залучення всіх зацікавлених сторін через координацію та співробітництво (рис. 2) [13, с. 960].

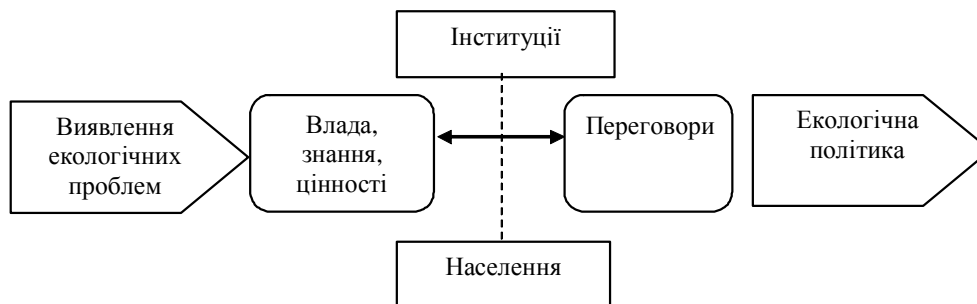

Рис 2. Етапи реалізації державної екологічної політики

За таких умов саме знання, цінності суб'єктів є базисом для ефективної екологічної політики з орієнтацією на взаємодію. Під час переговорів відбувається обмін знаннями в напрямі вироблення спільних рішень на засадах «зворотного зв'язку». Влада включається тоді, коли спостерігається відхилення від цієї схеми, а також у ситуації конфлікту інтересів, тим більше що питання екології є досить специфічними та конфліктними через багатогранність та рівень складності. Саме поєднання знань, цінностей та влади є показником збалансованості інтересів.

Наприклад, у Східноазійському та Тихоокеанському регіонах досягти високих показників перероблення та утилізації відходів стало можливим шляхом залучення всіх зацікавлених сторін до вирішення проблеми ТПВ, усунення дублювання функцій спеціалізованих агенцій, створення пілотних проєктів щодо тестування розподілу потоків ТПВ [19, с. 40]. Для заохочення бізнесу та споживачів до зменшення кількості утворених відходів існують відповідні можливості та стимули, розробляються спільні програми тощо [6, с. 2 – 3]. В Європі та Центральній Азії рівень нагромадження відходів становить 1,18 кг на душу населення в день, а рівень охоплення системою збору – близько 90 % [19, с. 46]. У Західній Європі перероблення та збирання відходів сягають найвищих показників завдяки розвинутому законодавству. Дієвим інструментом регулювання цього питання є розробка схеми «сплачує за те, що викидаєш» (PAYT) [16, с. 22]. За період з 1990 до 2015 рр. у такий спосіб Німеччині вдалося зменшити кількість залишкових відходів на 20 млн т [18, с. 15].

Якщо брати до уваги країни з високим рівнем доходу, то на державному рівні здійснюється належне управління сферою поводження з ТПВ. Модель реалізації екологічної політики в цих країнах передбачає наявність такого важливого складника, як переговори з усіма зацікавленими сторонами (negotiation), але з переходом на транснаціональний рівень ця компонента втрачає свою обов'язковість. По-перше, це зумовлено невисокою вартістю витрат на перероблення ТПВ у країнах з низьким рівнем доходу, «прийнятним рівнем платежів для внутрішніх та міжнародних перевезень», а по-друге – недостатньою кількістю сміттєпереробних потужностей у світі для того, щоб утилізувати відходи найбільших експортерів – США та країн ЄС [17, с. 20 – 26]. В Австралії також значна частина відходів (1,27 т) підлягає експорту у понад 100 країн світу (зокрема, до Китаю у 2016 – 2017 рр.) [7, с. 17].

Про послаблення переговорного процесу між країнами також свідчить збільшення обсягів пластику в структурі відходів. За станом на 2016 р. у світі вироблено близько «242 млн т пластикових відходів, що становить 12 % від усієї кількості відходів» [19, с. 117] (тут і далі переклад автора. – О. З.). У 2015 р. близько 4 % (14 млн т) відходів транспортовано за межі країн, причому Китай став найбільшим імпортером пластику (60 % світового імпорту) [19, с. 117]. Уже у 2017 – 2018 рр. ситуація щодо пластикових відходів погіршилася через встановлену Китаєм заборону імпорту ТПВ, що суттєво вплинуло на показники торгівлі та вартість пластикових виробів. За цей період скоротилися обсяги експортованого пластику до Китаю з країн ЄС (з 100 000 т до 10 000 т) та США (з 75 000 т до 6 000 т) [8, с. 11]. Після заборони імпорту декілька іноземних компаній збанкрутували, що було пов'язано з нестачею коштів для перероблення власних відходів та відсутністю відповідної інфраструктури достатньої потужності.

Згодом Європа переорієнтувала експорт та відправила шосту частину своїх пластикових відходів до інших країн (В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Малайзія, Таїланд, Філіппіни та ін.) [19, с. 117]. Країни-імпортери ініціювали необхідність удосконалення законодавчої бази, оскільки «через встановлені світові торгові правила не можуть чинити правового тиску та вимагати повернення нелегальних поставок пластику порушникам» [11]. Між країнами виник конфлікт, оскільки

імпортери відходів ініціювали відправлення отриманих партій неналежно відсортованого сміття експортерам. Водночас через імпордне навантаження сторона-імпортер неспроможна забезпечити належне поводження з власним сміттям. Варто зазначити, що в травні 2019 р. країни проголосували за внесення змін до Базельської конвенції в частині заборони експорту небезпечних і побутових відходів у країни, що розвиваються. Показовим є те, що уряд Канади виступив проти такої ініціативи, що вплинуло на подальший процес ухвалення рішень [14].

Між урядами Філіппін та Канади також виник конфлікт з приводу відправлення неліцензованої партії відходів. Прем'єр-міністр Канади наголошував, що не має права впливати на ситуацію, оскільки це стосується приватної комерційної угоди між канадськими та філіппінськими компаніями [5]. Така сама ситуація мала місце в Малайзії, де уряд через отримання партії небезпечних відходів (у тому числі із США, Канади, Великобританії та Австралії) наполягав на їх поверненні, однак труднощі з визначенням суб'єкта-платника відправлення перешкодили цьому. У 2018 р. до однієї з Індонезійських провінцій перевезено близько 52 тис. т відходів, що на 250 % більше порівняно з 2014 р. [5]. У країну повинні були транспортуватися партії макулатури, але натомість отримано пластик. Це викликало хвилю протестів, оскільки країни «передового досвіду поводження з відходами» перетворюють імпортерів на світове сміттєзвалище, причому транспортуються змішані відходи, непридатні для перероблення.

Після встановлення Китаєм заборон у ЗМІ поширилась інформація, згідно з якою за станом на 2015 р. перероблено лише 9 % світового пластику (які й належали Китаю), 12 % спалено, а 79 % відправлено на сміттєзвалища чи полігони [11, с. 3]. Фахівці зазначають, що найбільшу кількість пластику генерує саме пакувальна галузь через короткий термін експлуатації упаковки (до 6 місяців). Якщо порівняти ці показники з будівництвом, то середні показники експлуатації пластику в цій галузі становлять майже 35 років (рис. 3) [11, с. 5]. Така ситуація щодо показників перероблення пластику докорінно підриває можливості циклічної економіки та положення концепції «нульових відходів».

Основні причини кризової ситуації полягають у складнощах технологічної організації перероблення пластику, а саме відсутності «комплексної» інфраструктури, здатної переробляти всі види пластику. На сьогодні більшість відходів упаковки – це пластик низької якості, перероблення якого є вартісним та складним.

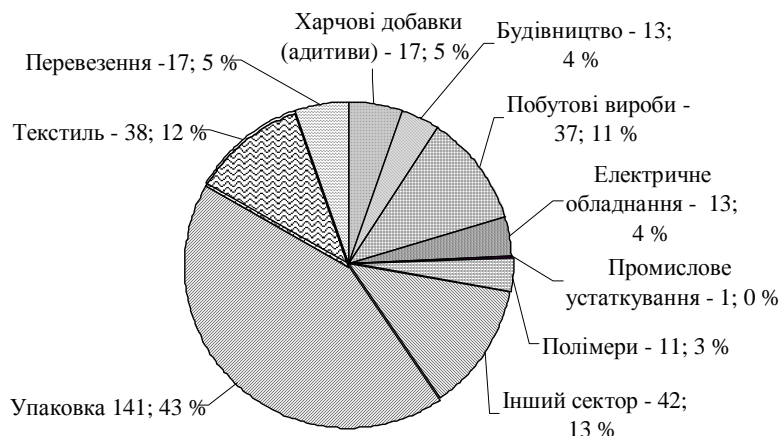

Рис. 3. Світові показники вироблення пластикових відходів за галузями промисловості за станом на 2015 р. (т/рік)

Тому для приватних компаній набагато дешевше виробляти новий пластик, ніж інвестувати у створення потужностей чи технологій, необхідних для перероблення вже використаних пластикових виробів [15]. Таким чином, відбувається зміщення акцентів від збалансування відносин до категорії прибутку, а проблема ТПВ вирішується за принципом «здешевлення та максимізації вигоди» (рис. 4).

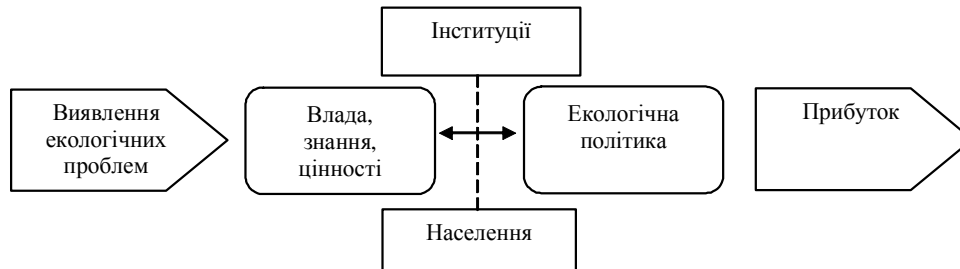

Рис 4. Етапи реалізації екологічної політики в умовах транснаціонального управління

Оскільки пріоритетом для суб'єктів ринкових відносин є мінімізація витрат та отримання прибутку, вірогідно, що у сфері поводження з ТПВ вибір буде зроблений на користь більш дешевих методів, ніж екологічних (спрямованих на збільшення частки вторинної сировини, перероблення відходів, залучення їх у виробничий процес тощо). Однак особливістю екологічних проблем є те, що вони не можуть бути вирішені шляхом застосування лише ринкових механізмів, важлива роль полягає в здійсненні ефективної державної політики [2, с. 14]. З огляду на те що пластик переробити важче, причому в результаті повторного використання його якість погіршується, альтернативою може бути лише відмова від такого пакування. Перш ніж витратити зусилля на перероблення, знешкодження небезпечних речовин, доречно стимулювати виробництво безпечної для навколишнього середовища продукції, яку можна переробити.

Таким чином, на основі статистичних даних та в результаті узагальнень напрацьовань дослідників вдалося проаналізувати стан сфери поводження з ТПВ крізь призму збалансування інтересів у світі. Встановлено, що національні інтереси поступово набувають ознак транснаціональних, що супроводжується кризовими явищами у сфері поводження з ТПВ. Проблема полягає в тому, що в національних масштабах у ході реалізації екологічної політики дотримується процедура залучення всіх зацікавлених сторін та вироблення рішень шляхом переговорів. Із переходом на транснаціональний рівень ця компонента втрачає свою обов'язковість і країни тяжіють до мінімізації витрат та максимізації вигоди – отримання прибутку. Для того щоб стабілізувати ситуацію та забезпечити збалансування інтересів у сфері поводження з ТПВ, необхідно:

- ідентифікувати та врегулювати зони конфронтації інтересів між країнами та виробити спільну політику щодо їх збалансування;
- у країнах, що розвиваються, удосконалити систему екологічного контролю;
- посилити процедуру відшкодування збитків за нелегальне транспортування відходів та порушення вимог транскордонного перевезення;
- попередньо узгодити процедуру повернення відходів, отриманих з порушеннями, та подальшого відшкодування завданих збитків;
- створювати власні потужності для переробки відходів;
- заохочувати країни до розроблення спільних програм;

– заборонити виробництво речовин, які становлять небезпеку для навколишнього середовища та не піддаються переробленню.

Список використаних джерел

1. Базельська конвенція про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням : Закон України від 1 лип. 1999 р. № 803-XIV. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_022.
2. Васильева Е. Э. Экономика природопользования / Е. Э. Васильева. – Минск, 2002. – 119 с.
3. Жилина И. Ю. Международная торговля отходами. Социальные и гуманитарные науки: отечественная и зарубежная литература / И. Ю. Жилина. – М. : Экономика, 2018. – С. 42 – 47.
4. Якунин В. И. Партнерство в механизме государственного управления / В. И. Якунин // Социс. – 2007. – № 2. – С. 58 – 67.
5. Bengali, S. (2019, June, 26). Asian countries take a stand against the rich world's plastic waste. *Los Angeles Times*. Retrieved from <https://m.phys.org/news/2019-06-asian-countries-rich-world-plastic.html>.
6. Country Report. (2019). *The Ninth Regional 3R Forum in Asia and the Pacific*. Retrieved from <http://www.uncrd.or.jp/content/documents/7536Combined-front%20page-Singapore.pdf>.
7. Department of the Environment and Energy. (2018). *National Waste Report*. Retrieved from <https://www.environment.gov.au/system/files/resources/national-waste-report-2018.pdf>.
8. *Improving Plastics Management: Trends, policy responses, and the role of international co-operation and trade*. (2018). Retrieved from <https://www.oecd.org/environment/waste/policy-highlights-improving-plastics-management.pdf>.
9. Joltreau, E. (2018). Le commerce international des déchets. *BSI Economics*, 1–9. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/327225911_International_trade_of_waste.
10. Kim, J. Y. (2017). *Solid Waste Management in S. Korea*. Retrieved from <http://ocw.snu.ac.kr/sites/default/files/NOTE/L2%20Waste%20Management%20in%20Korea-Jae%20Young%20Kim.pdf>.
11. KPMG International Cooperative. (2019). *To ban or not to ban. The complex challenge posed by plastic and its alternatives*. Retrieved from <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/uk/pdf/2019/06/to-ban-or-not-to-ban-v6.pdf>.
12. *Les déchets, des biens qui s'échangent (presque) comme les autres*. (2017). Societe, Radio television belge frankophone. French-speaking Belgian Radio Television. Retrieved from https://www.rtf.be/info/societe/detail_les-dechets-des-biens-qui-s-echangent-presque-comme-les-autres?id=9671425.
13. Lintz, G. A. (2015). Conceptual Framework for Analysing Intermunicipal Cooperation on the Environment. *Regional Studies*, 50(6), 956–970.
14. Suzuki, D. (2019). *Fossil-fuelled plastic production imperils people and planet*. Retrieved from <http://www.rabble.ca/blogs/bloggers/david-suzuki/2019/07/fossil-fuelled-plastic-production-imperils-people-and-planet>.
15. Thorpe, G. (2019). *How the drive to make profit puts limitations on recycling*. Socialist Worker. Retrieved from <https://socialistworker.co.uk/art/48765>.
16. *Towards a circular economy – Waste management in the EU*. (2017). European Parliamentary Research Service. Retrieved from https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/581913/EPRS_STU%282017%29581913_EN.pdf.
17. *Waste Management in China: Issues and Recommendations*. (2005). Urban Development Working Papers East Asia Infrastructure Department World Bank. Retrieved from <http://documents.worldbank.org/curated/en/237151468025135801/Waste-management-in-China-issues-and-recommendations>.
18. *Waste Management in Germany 2018. Facts, data, diagrams*. (2018). Federal Ministry for the Environment. Retrieved from https://www.bmu.de/fileadmin/Daten_BMU/ Pools/Broschueren/_2018_en_bf.pdf.
19. *What a Waste 2.0*. (2018). *A Global Snapshot of Solid Waste Management to 2050*. Washington, DC : World Bank, 272.
20. Wilkie, K. (2019). Revealed: How tonnes of Australian waste is being illegally shipped to small villages in Indonesia and used as fuel to make TOFU. *Daily Mail Australia*. Retrieved from <https://www.dailymail.co.uk/news/article>.

List of references

1. Bazelska konvetsiia pro kontrol za transkordonnym perevezenniam nebezpechnykh vidkhodiv ta yikh vydalenniam: Zakon Ukrainy vid 1 lyp.1999 r. № 803-XIV. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_022 [in Ukrainian].
2. Vasileva E. E. *Ekonomika prirodopolzovaniya*. Minsk, 2002. 119 p. [in Russian].
3. Zhilina I. Yu. *Mezhdunarodnaya trgovlya othodami. Sotsialnyie i gumanitarnyye nauki: otechestvennaya i zarubezhnaya literatura*. Moskva: Ekonomika, 2018. P. 42–47 [in Russian].
4. Yakunin V. I. *Partnerstvo v mehanizme gosudartvennogo upravleniya. Sotsis*. 2007. № 2. P. 58–67 [in Russian].
5. Bengali, S. (2019, June, 26). Asian countries take a stand against the rich world's plastic waste. *Los Angeles Times*. Retrieved from <https://m.phys.org/news/2019-06-asian-countries-rich-world-plastic.html> [in English].
6. Country Report. (2019). *The Ninth Regional 3R Forum in Asia and the Pacific*. Retrieved from <http://www.uncrd.or.jp/content/documents/7536Combined-front%20page-Singapore.pdf> [in English].
7. Department of the Environment and Energy. (2018). *National Waste Report*. Retrieved from <https://www.environment.gov.au/system/files/resources/national-waste-report-2018.pdf> [in English].
8. *Improving Plastics Management: Trends, policy responses, and the role of international co-operation and trade*. (2018). Retrieved from <https://www.oecd.org/environment/waste/policy-highlights-improving-plastics-management.pdf> [in English].
9. Joltreau, E. (2018). Le commerce international des dechets. *BSI Economics*, 1–9. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/327225911_International_trade_of_waste [in French].
10. Kim, J. Y. (2017). *Solid Waste Management in S. Korea*. Retrieved from <http://ocw.snu.ac.kr/sites/default/files/NOTE/L2%20Waste%20Management%20in%20Korea-Jae%20Young%20Kim.pdf> [in English].
11. KPMG International Cooperative. (2019). *To ban or not to ban. The complex challenge posed by plastic and its alternatives*. Retrieved from <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/uk/pdf/2019/06/to-ban-or-not-to-ban-v6.pdf> [in English].
12. *Les dechets, des biens qui s'echangent (presque) comme les autres*. (2017). Societe, Radio television belge frankophone. French-speaking Belgian Radio Television. Retrieved from https://www.rtb.be/info/societe/detail_les-dechets-des-biens-qui-s-echangent-presque-commel-les-autres?id=9671425 [in French].
13. Lintz, G. A. (2015). Conceptual Framework for Analysing Intermunicipal Cooperation on the Environment. *Regional Studies*, 50(6), 956–970 [in English].
14. Suzuki, D. (2019). *Fossil-fuelled plastic production imperils people and planet*. Retrieved from <http://www.rabble.ca/blogs/bloggers/david-suzuki/2019/07/fossil-fuelled-plastic-production-imperils-people-and-planet> [in English].
15. Thorpe, G. (2019). *How the drive to make profit puts limitations on recycling*. Socialist Worker. Retrieved from <https://socialistworker.co.uk/art/48765> [in English].
16. *Towards a circular economy – Waste management in the EU*. (2017). European Parliamentary Research Service. Retrieved from https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/581913/EPRS_STU%282017%29581913_EN.pdf [in English].
17. *Waste Management in China: Issues and Recommendations*. (2005). Urban Development Working Papers East Asia Infrastructure Department World Bank. Retrieved from <http://documents.worldbank.org/curated/en/237151468025135801/Waste-management-in-China-issues-and-recommendations> [in English].
18. *Waste Management in Germany 2018. Facts, data, diagrams*. (2018). Federal Ministry for the Environment. Retrieved from https://www.bmu.de/fileadmin/Daten_BMU/ Pools/Broschueren/_2018_en_bf.pdf [in English].
19. *What a Waste 2.0*. (2018). *A Global Snapshot of Solid Waste Management to 2050*. Washington, DC : World Bank, 272 [in English].
20. Wilkie, K. (2019). Revealed: How tonnes of Australian waste is being illegally shipped

Public administration mechanisms

to small villages in Indonesia and used as fuel to make TOFU. *Daily Mail Australia*. Retrieved from <https://www.dailymail.co.uk/news/article> [in English].

Olha Ziuz. Peculiarities of Formation and Implementation of the State Environmental Policy in the sphere of Solid Waste Management in foreign countries

The paper presents the author's view of the problem range of solid waste in the world through the prism of balancing interests. The global trends of solid waste generation per capita by region are considered. The features of solid waste management and the application of waste management methods in different countries are highlighted. The morphology of waste streams in high- and low-income countries is analyzed. The concept of cooperation as a consolidation of efforts, achievement of a common goal of solving urgent problems, and its essential characteristics are investigated. It is revealed that the social effect of cooperation depends on the willingness of the subjects to form partnerships, as well as on favorable conditions, specifically: proper legislative support, quality of service delivery, stability of pricing, economic policy, effectiveness of the mechanism of management decision-making.

The destructive factors of the balancing of interests in the field of solid waste management and their determinants are identified: an increase in volumes of illegal trade in waste, inconsistency of product quality with the information provided in the documentation, falsification of the trade mark as recyclable, masking of hazardous waste. The factors of intensification of conflict and imbalance of relations in connection with illegal import of waste, non-observance of interests of the host party and its inability to defend its own interests in the international arena are analyzed. It has been found that there is a shift in focus from balancing the relationship to the category of profit, whereby the solution of the problem of solid household waste is based on the principle of «cost-cutting and maximizing profit».

The differences in the stages of implementing environmental policy at the national and transnational levels are generalized. The problem of increasing the volume of plastic in the composition of waste is emphasized and the causes of the global crisis of waste management due to the decision of China to ban the import of waste are discussed. The directions of stabilizing the situation and balancing of relations in the world solid waste management are offered.

Key words: solid domestic waste, public administration, solid domestic waste management, balancing interests, conflict.

Надійшла до редколегії 14.11.19